

საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭო

ქ. თბილისი № 1/268

“ 22 ” ოქტომბერი 2018 წ.

ბ ა ლ ა ნ ყ ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა

**ყოფილი მოსამართლე ზ. გაბაიძის მიმართ ინდივიდუალური
ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემაზე უარის თქმის შესახებ**

საქართველოს იუსტიციის უმაღლეს საბჭოს 2018 წლის 2 ივლისს განცხადებით მომართა ყოფილმა მოსამართლე ზურაბ გაბაიძემ და მოითხოვა ხულოს რაიონული სასამართლოს მოსამართლის ტოლფას თანამდებობაზე აღდგენა და იძულებით განაცდურის ანაზღაურება 212 800 ლარის ოდენობით, შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქართველოს საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა სადისციპლინო საბჭოს სადისციპლინო კოლეგიის 2004 წლის 18 ნოემბრის გადაწყვეტილებით ხულოს რაიონული სასამართლოს მოსამართლე ზურაბ გაბაიძეს დაეკისრა დისციპლინური პასუხისმგებლობა და სახდელი - მოსამართლის თანამდებობიდან გათავისუფლება. აღნიშნული გადაწყვეტილება ძალაში დარჩა საქართველოს საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა სადისციპლინო საბჭოს 2005 წლის 27 იანვრის გადაწყვეტილებით. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სადისციპლინო კოლეგიის 2005 წლის 11 ივლისის გადაწყვეტილებით გაუქმდა საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა სადისციპლინო საბჭოს 2005 წლის 27 იანვრის გადაწყვეტილება და საქმე ხელახლა განსახილველად დაუბრუნდა სადისციპლინო საბჭოს. სადისციპლინო საბჭოს 2005 წლის 4 აგვისტოს გადაწყვეტილებით ზურაბ გაბაიძის საჩივარი არ დაკმაყოფილდა და უცვლელად დარჩა საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა სადისციპლინო საბჭოს სადისციპლინო კოლეგიის 2004 წლის 18 ნოემბრის გადაწყვეტილება. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სადისციპლინო კოლეგიის 2005 წლის 14 ნოემბრის განჩინებით უცვლელად დარჩა საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა სადისციპლინო საბჭოს 2005 წლის 4 აგვისტოს გადაწყვეტილება. მითითებული გადაწყვეტილებების საფუძველზე საქართველოს პრეზიდენტის 2005 წლის 22 დეკემბრის №1075 ბრძანებულებით ხულოს რაიონული სასამართლოს მოსამართლე ზურაბ გაბაიძე გათავისუფლდა დაკავებული თანამდებობიდან „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს 1997 წლის 13 ივნისის ორგანული კანონის 54-ე მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტისა და „საქართველოს საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა დისციპლინური პასუხისმგებლობისა და დისციპლინური სამართალწარმოების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-80 მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად.

ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს 2017 წლის 12 ოქტომბრის გადაწყვეტილებით ზურაბ გაბაიძის მიმართ არსებულ დისციპლინურ საქმეზე დადგინდა მხოლოდ პროცედურული დარღვევა, კერძოდ, ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციის 6.1 მუხლის დარღვევა იმ საფუძველით, რომ საქართველოს საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა სადისციპლინო საბჭოს სადისციპლინო კოლეგიის ის წევრები, რომლებმაც მიიღეს გადაწყვეტილება, იმავე საქმეზე სადისციპლინო საბჭოშიც იღებდნენ მონაწილეობას. ადამიანის უფლებათა ევროპულ სასამართლოს არ უმსჯელია საქმის არსებით

ნაწილზე, რომლითაც მოხდა მოსამართლის ბრალეულად აღიარება და მასზე სახდელის დაკისრება.

ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს 2017 წლის 12 ოქტომბრის გადაწყვეტილების საფუძველზე, საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სადისციპლინო პალატის 2017 წლის 11 დეკემბრის განჩინებით გაუქმდა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სადისციპლინო კოლეგიის 2005 წლის 14 ნოემბრის გადაწყვეტილება და მოცემულ საქმეზე ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო განახლდა საქმის წარმოება, ხოლო საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სადისციპლინო პალატის 2017 წლის 20 დეკემბრის გადაწყვეტილებით გაუქმდა საქართველოს საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა სადისციპლინო საბჭოს სადისციპლინო კოლეგიის 2004 წლის 18 ნოემბრისა და საქართველოს საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა სადისციპლინო საბჭოს 2005 წლის 4 აგვისტოს გადაწყვეტილებები და საქმე ხელახლა განსახილველად დაუბრუნდა საქართველოს საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა სადისციპლინო კოლეგიას.

საქართველოს საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა სადისციპლინო კოლეგიის 2018 წლის 9 მარტის გადაწყვეტილებით ხულოს რაიონული სასამართლოს ყოფილი მოსამართლის ზურაბ გაბაიძის მიმართ შეწყდა დისციპლინური საქმის წარმოება იმ მოტივით, რომ დისციპლინურ პასუხისგებაში მიცემის შესახებ გადაწყვეტილების მიღებიდან, კერძოდ, 2004 წლის 12 ნოემბრიდან გასული იყო კანონით დადგენილი ხანდაზმულობის ერთწლიანი ვადა, ხოლო დისციპლინური გადაცდომის ჩადენის დღიდან, კერძოდ, 2004 წლიდან კი - დისციპლინური პასუხისმგებლობის დასაკისრებლად ხანდაზმულობის ხუთწლიანი ვადა.

ზურაბ გაბაიძის ზემოაღნიშნულ განცხადებაში ჩამოყალიბებულ მოთხოვნებთან დაკავშირებით მნიშვნელოვანია ყურადღება გამახვილდეს არსებულ სამართლებრივ რეგულაციებზე. აღსანიშნავია, რომ მითითებულ საკითხებს არ აწესრიგებს ისეთი სპეციალური საკანონმდებლო აქტი, როგორიცაა „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონი. ამასთან, აღსანიშნავია, რომ მოსამართლეზე, გარდა რამდენიმე საგამონაკლისო შემთხვევისა, არ ვრცელდება „საჯარო სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონი. რაც შეეხება საქართველოს ორგანულ კანონს „საქართველოს შრომის კოდექსი“, ამ კანონის პირველი მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილების შესაბამისად, შრომის კოდექსი აწესრიგებს საქართველოს ტერიტორიაზე შრომით და მის თანმდევ ურთიერთობებს, თუ ისინი განსხვავებულად არ რეგულირდება სხვა სპეციალური კანონით ან საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით, ხოლო შრომით ურთიერთობასთან დაკავშირებული საკითხები, რომლებსაც არ აწესრიგებს შრომის კოდექსი ან სხვა სპეციალური კანონი, რეგულირდება საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის ნორმებით.

მნიშვნელოვანია, ყურადღება გამახვილდეს საქართველოს შრომის კოდექსის 38-ე მუხლის მე-8 ნაწილზე, რომლის თანახმად, „სასამართლოს მიერ დასაქმებულთან შრომითი ხელშეკრულების შეწყვეტის შესახებ დამსაქმებლის გადაწყვეტილების ბათილად ცნობის შემთხვევაში, სასამართლოს გადაწყვეტილებით, დამსაქმებელი ვალდებულია პირვანდელ სამუშაო ადგილზე აღადგინოს პირი, რომელსაც შეუწყდა შრომითი ხელშეკრულება, ან უზრუნველყოს ის ტოლფასი სამუშაოთი, ან გადაუხადოს მას კომპენსაცია სასამართლოს მიერ განსაზღვრული ოდენობით“. აღნიშნული ნორმა ყურადღებას ამახვილებს რამდენიმე მნიშვნელოვან გარემოებაზე. კერძოდ, პირვანდელ სამუშაო ადგილზე აღდგენის, ტოლფასი სამუშაოთი უზრუნველყოფის ან კომპენსაციის გადახდის საკითხის გადაწყვეტას მიაკუთვნებს სასამართლოს კომპეტენციას. ასევე, აღნიშნულ საკითხთა გადაწყვეტის წინაპირობად განსაზღვრავს ხელშეკრულების შეწყვეტის შესახებ დამსაქმებლის გადაწყვეტილების ბათილად ცნობას, რაც ასევე სასამართლოს კომპეტენციას განეკუთვნება. გასათვალისწინებელია, რომ აღნიშნულ საკითხს ანალოგიურად აწესრიგებს „საჯარო სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონი, რომლის 118-ე მუხლის მე-3 და მე-4 პუნქტები სამსახურიდან გათავისუფლებული მოხელის იმავე ან მის ტოლფას თანამდებობაზე აღდგენასა და განაცდური თანამდებობრივი სარგოს გაცემას სასამართლოს მიერ გათავისუფლების შესახებ გადაწყვეტილების გაუქმებას უკავშირებს. აღნიშნული ნორმები ეფუძნება საქართველოს კონსტიტუციის 42-ე მუხლის მე-9 პუნქტს, რომლის შესაბამისად, ყველასთვის გარანტირებულია

სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკების და თვითმმართველობის ორგანოთა და მოსამსახურეთაგან უკანონოდ მიყენებული ზარალის სასამართლო წესით სრული ანაზღაურება. ამასთან, მნიშვნელოვანია მიყენებული ზარალის ოდენობის განსაზღვრის საკითხი, რაც დამოკიდებულია სხვადასხვა გარემოებებზე და სამსახურიდან უკანონოდ გათავისუფლების ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში იგი შესაძლებელია განსხვავებული იყოს პირის ფუნქციური დატვირთვიდან, კვალიფიკაციიდან, საქმიანობის სფეროდან და სხვა ფაქტორებიდან გამომდინარე. შესაბამისად, თითოეულ ინდივიდუალურ შემთხვევაში სასამართლოს მიერ კონკრეტული მტკიცებულებების გათვალისწინებით უნდა განისაზღვროს უკანონოდ განთავისუფლებით პირისთვის მიყენებული ზარალის ოდენობა.

მნიშვნელოვანია ყურადღება გამახვილდეს იმ გარემოებაზე, რომ არც საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სადისციპლინო პალატისა და არც საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა სადისციპლინო კოლეგიის მიერ შეფასება არ მისცემია ზურაბ გაბაიძის თანამდებობიდან გათავისუფლების კანონიერების საკითხს. გასათვალისწინებელია, რომ ზურაბ გაბაიძე ხულოს რაიონული სასამართლოს მოსამართლის თანამდებობიდან გათავისუფლებულია საქართველოს პრეზიდენტის 2005 წლის 22 დეკემბრის №1075 ბრძანებულებით. საქართველოს საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა სადისციპლინო კოლეგიის 2018 წლის 9 მარტის გადაწყვეტილება ავტომატურად არ იწვევს საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულების გაუქმებას, მით უფრო იმის გათვალისწინებით, როდესაც აღნიშნულ გადაწყვეტილებაში არსებული განმარტებით, „...ევროპულ სასამართლოს საქმის არსებით ნაწილზე, რომლითაც მოხდა მოსამართლის ბრალეულად აღიარება და მასზე სახდელის დაკისრება, არ უმსჯელია. უფრო მეტიც, ევროსასამართლომ ვერ დაინახა თვითნებობის რაიმე გამოვლინება ეროვნული სასამართლოების დასკვნებში, რის გამოც მიიჩნია, რომ ამ ნაწილში განაცხადი აშკარად დაუსაბუთებელი იყო და ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის 35-ე მუხლის მე-3 და მე-4 პუნქტების საფუძველზე, დაშვებას არ ექვემდებარებოდა. ამდენად, სახეზეა ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს 2017 წლის 12 ოქტომბრის გადაწყვეტილების აღსრულების საკითხი მხოლოდ პროცედურულ ნაწილში“. სადისციპლინო კოლეგია ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს 2017 წლის 12 ოქტომბრის გადაწყვეტილების აღსრულების საკითხს დისციპლინური კუთხით მხოლოდ პროცედურულ ნაწილს უკავშირებს და ხაზგასმით აღნიშნავს ზურაბ გაბაიძის მიმართ დისციპლინური საქმის წარმოების შეწყვეტის მართებულობას ხანდაზმულობის და არა ბრალეული ქმედების არარსებობის გამო. როგორც უკვე აღინიშნა, ზურაბ გაბაიძის მოთხოვნებთან მიმართებით აუცილებელია შემოწმდეს მისი ხულოს რაიონული სასამართლოს მოსამართლის თანამდებობიდან გათავისუფლების კანონიერების საკითხი, რადგან უკანონო გათავისუფლების შემთხვევაში თანამდებობაზე აღდგენისა და ზიანის ანაზღაურების ვალდებულება წარმოიშობა თანამდებობიდან გათავისუფლების აქტის ბათილობის შემთხვევაში.

ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-100 მუხლის შესაბამისად:

1. არ დაკმაყოფილდეს ყოფილი მოსამართლე ზურაბ გაბაიძის მოთხოვნა ხულოს რაიონული სასამართლოს მოსამართლის ტოლფას თანამდებობაზე აღდგენისა და განაცდურის ანაზღაურების შესახებ ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის თაობაზე.

2. გადაწყვეტილების ასლი გაეგზავნოს ზურაბ გაბაიძეს.

3. გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოში (ქ. თბილისი, დავით აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კილომეტრი, №6) ამ გადაწყვეტილების ჩაბარებიდან 1 (ერთი) თვის ვადაში.

გიორგი მიქაუტაძე

საქართველოს იუსტიციის
უმაღლესი საბჭოს მდივანი